

Børne Blad

Udkommer hver søndag.

Nr. 43.

26de oktober 1902.

28de aarg.

Barry.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstod. 3 pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Allt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. D. W. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditioner, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Entered at the Post Office at Decorah, Iowa,
as second-class matter.

Forklaring

over

Luthers lille Katekisme.

13de Læse.

Det fjerde bud.

Hædre din fader og din moder, at det maa gaa dig vel, og du maa længe leve paa jorden.

Hvad er det?

Vi skal frygte og elske Gud,

saar vi ikke foragter eller fortørner vore forældre og herrer,

men holder dem i ære, tjener, adlyder, elsker og agter dem.

56. Hvem mener Gud i det fjerde bud med fader og moder?

Med fader og moder mener Gud først og fremst vore forældre; dernæst alle andre, som Gud har sat over os, saasom husbondsfolk, lærere og øvrighed.

Esf. 3, 15. Af Jesu Kristi fader er alt fadernavn i himlene og paa jorden.

*57. Hvorfor har Gud sat fader og moder over os?

Gud har sat fader og moder over os til at sørge for vort vel.

1 Tim. 5, 8. Derfom nogen ikke har omsorg for sine egne og især for sine husfolk, har han fornegtet troen og er værre end en vantro.

58. Hvorledes skal vi hædre fader og moder?

Vi skal agte dem høit, elske dem med taknemmelig kjærlighed, bede for dem, tjene dem villig og vogte os for at bedrøbe dem ved ulyhighed og anden synd.

Esf.: Jesus som barn, Luk. 2, 52. — Josef, 1 Mos. 46, 29, 30. — Samuel, 1 Sam. 3, 1-18.

Merkt: Her gennemgaaes igjen hustablen om det fjerde bud.

Glem ikke det fjerde bud!

Det fjerde bud, siger apostelen Paulus, er det "første bud med forjættelse" (Esf. 6, 2), og af det bud afhænger for en meget stor del vor jordiske lykke eller ulykke. Et barn, som hædres sine forældre, er snildt og lydigt mod dem, gaar det godt i verden; men det barn, som ikke ærer og elsker sine forældre, men er trodsigt og ulydigt mod dem, maa ulykke og straf ramme. Og den sambittighedsens anklage og bebreidelse, man som voksen maa bære for sine syndes mod forældrene, er ikke den mindste straf. Nebenstaaende fortælling kan vise os dette, ligesom vi af den kan lære, hvor forbæreligt det er at have omgang med ugubelige og lefsindige kamerater. Vi beder derfor alle vore smaa læsere at gennemlæse den opmærksomt, helst paa et stille sted i en stille time. En forstandig og from mand har fortalt den fra sin egen barndom, og som vi i slutningen af fortællingen skal høre, beder han indtrængende alle smadgutter og smaapiger at lægge sig den paa hjertet. Saa følg hans raad og læs den med opmærksomhed og eftertanke!

* * *

Efter 3 aars fravær kom min fader tilbage til det ham saa kjære hjem. Han havde gjort sin sidste reise og glædede sig over, efter de paa havet ubstændne farer, at have naaet en stille havn. Under hans fravær var jeg fra et lidet barn vokset op til en ustikkelig, selvraadig og stivsinnet gut. Min moders milde stemme formaaede ikke mere at slyng mig. Jeg var ofte egenfindig og ulydig mod hende. Min faders tilbagekomst var mig derfor til stor lykke. Han merkede snart min gjensidighed. Og jeg saa paa ham, at han ikke syntes om min opførelse, uagtet han i nogle dage intet sagde til mig derom.

En vakker eftermiddag i oktober hød min fader mig at tage min hue og følge med ham paa en spadertur. Vi gik over en smal gangsti paa en aaben mark, som børnene i nabostrøbet pleiede at benytte til legeplads. Efterat vi en stund havde talt om forskjellige ting, nærmede

vi os en klippe midt paa sletten. Min fader stanse her og fortalte derpaa følgende:

Denne mark tilhørte min fader, sagde han. Her var min legeplads, da jeg var en gut; klippen stod der dengang ligesom nu. Den er for mig som et fyrtaarn, og saa ofte jeg ser den, minder den mig om en begivenhed, der fremkalder de smerteligste følelser hos mig, hver gang jeg tænker paa dem, og jeg skulde ikke vilde omtale den, hvis det ikke kunde tjene dig til advarsel. Hør derfor, min søn, og lær visdom af din faders forbildelse.

Min fader døde og efterlod mig, der var hans eneste søn, endnu kun som et lidet barn. Min moder var en mild og søm kvinde, som levede blot for sine børn og var agtet og elsket af alle, som kjendte hende. Jeg husker godt hendes blege, vatre ansigt, hendes venlige, milde smil, hendes bløde, behagelige stemme. I mine spæde aar elskede jeg hende inderlig, jeg følte mig aldrig lykkelig, naar jeg var stilt fra hende. Uf frygt for, at jeg skulde blive uden opdragelse, sendte hun mig til byen paa en mindre skole. Efterat jeg en tid her havde været sammen med raa, lekfindige gutter, tabte jeg lidt efter lidt kjærligheden til hjemmet og agtelsen for min moder. Og da jeg atter kom hjem igjen, blev det vanskeligere og vanskeligere for hende at tæmme min heftighed. Jeg ansaa det for mandighed at trods hendes befalinger og aldrig vise nogen anger, uagtet jeg vidste, at min opførelse foraarsagede hende sorg. Jeg frygtede meget for at faa navn af "tvindagtig" og kunde ikke fordrage, at mine kamerater spottede mig, fordi jeg adlød min moder. Fra at være et stille, velartede barn blev jeg inden kort tid en vilter og ulhydig frabat. Min gode moder anvendte bønner, taarer, formaninger og advarsler for atter at faa mig paa en god vej. Hun opofrede alt for at indgyde mig kjærlighed til hjemmet og afholde mig fra ugubeligt selvskab. Jeg hørte og saa alt dette, men brød mig ikke videre derom.

En middag havde jeg ifinde efter endt maaltid, inden jeg gik paa skolen, paa vanlig vis at streife omkring paa gaden, da min moder lagde sin haand paa min skulder og i en mild og bestemt tone sagde: "Min kjære søn, jeg ønsker, at du gaar med mig." Jeg vilde have sat mig op imod hende, men der var noget i hendes væsen og tone, som indgav mig frygt. Hun tog sin hat paa og sagde til mig: "Vi skal tage os en spadsertur sammen." Jeg fulgte med hende taus, men da jeg kom udenfor døren, blev

jeg — var en af mine raa kamerater, som gik og dreb omkring huset og ventede paa mig, hvilket jeg vel vidste. Et haanligt smil viste sig paa hans læber, da jeg gik ham forbi. Min stolthed blev herved dybt saaret. Han var en meget ondskabsfuld gut, men da han var et par aar ældre end mig, havde han en stor indflydelse paa mig. Knurrende fulgte jeg min moder, indtil vi kom til dette sted, hvorpaa vi nu staar, under skyggen af denne bjergphnt. O, min søn! om jeg kunde bortfjerne fra mine tanker denne stund, som har formørket hele mit liv, skulde jeg gjerne ville bortgive alt, hvad jeg eier. Men at, mindet om min brøde bliver altid tilbage, ligesaa urokelig som denne store klippemasse.

Da min moder var sgelig, satte hun sig ned og vinkede til mig, at jeg skulde sætte mig ved siden af hende. Hendes blit, fuldt af sømhed og smerte, staar endnu i denne stund saa levende for mine øine. Jeg vilde ikke sætte mig, men stod knurrende hos hende. "Kjære Alfred", sagde hun, "har du tabt al kjærlighed til din moder?"

Jeg svarede intet. "Jeg frygter, det er saa", vedblev hun; "Gud gibe, du kjendte dit eget hjerte og indsaa, at jeg gjør min pligt."

Siden talte hun til mig om mine forseelser og de skrækelige følger, som maatte komme af det liv, jeg førte. Under taarer og bønner søgte hun at bevæge mig. Hun forestillede mig store og udmærkede mænds liv og eksempler og søgte at vække min æresfølelse. Distnok var jeg rørt, men jeg var for stolt til at lade hende merke det. Jeg tænkte: hvad skal vel mine kamerater sige, om jeg efter alt mit stryberi dog tilfidsst gibet efter og retter mig efter en kvinde?

Hvilken sorg var ikke tagnet i min moders ansigt, da hun saa, at alt hvad hun havde sagt og lidt for mig ikke kunde bevæge mig! Hun stod op for at gaa hjem, og jeg fulgte hende i nogen afstand. Hun talte intet mere til mig, førend vi kom hjem; da hun sagde: "Nu er det tid at gaa paa skolen; gaa did, min gut, og jeg beider dig endnu engang at eftertænke, hvad jeg har sagt dig."

"Jeg gaar ikke paa skolen", sagde jeg.

Hun syntes forbauset over min dristighed, men svarede med bestemthed: "Jovist skal du gaa, Alfred! Jeg befaler dig det!"

"Jeg vil ikke", sagde jeg.

"Du har valget, Alfred! — enten gaar du straks paa skolen, eller jeg stænger dig inde paa dit kammer, og du maa sidde der, indtil du lover mig for fremtiden uden indbending at ad-

erien.

lybde mine befalinger." Saaledes talte min moder med streng stemme og sørgmodig mine.

Men jeg blev mere forstokket og svarede: "Jo du skalde forsøge! Du kan ikke faa mig opover trappen."

Hun lagde sin haand paa min skulder, hun skald heftig og blev dødsbleg.

"Derfom du rører mig, giver jeg dig et spark", sagde jeg i et forstrækkeligt raseri; — jeg vidste ikke, hvad jeg sagde i denne stræklige tilstand.

"Vil du ikke gaa, Alfred?" spurgte hun.

"Nei!" svarede jeg, men bævede dog for hendes blit.

"Saa følg mig", sagde hun og holdt fast i min arm. Jeg opløstede min fod — o min søn, hør mig! — jeg opløstede min fod og gav hende, min dyrebare, salige moder, et spark! Det gaar rundt for mine øine, naar jeg tænker derpaa. Min moder, en spag kvinde — min egen moder, som saa ofte bad for mig, som saa ofte formanede mig til at frygte og elste den kjære Gud, min moder, som havde båret mig under sit hjerte, har jeg sparket! O Gud, for Jesu skyld forlad mig det! Jeg selv kan aldrig glemme det! — Hun vaklede nogle skridt tilbage og støttede sig til muren. Hun vendte sit ansigt fra mig. Jeg saa, hvor hendes hjerte bankede.

"O fader i himmelen!" udbrød hun, "forlad ham, han ved ikke, hvad han gjør."

Gartneren gik i det samme forbi, og da han saa, at min moder var saa bleg og neppe kunde staa, stansede han. Hun vinkede paa ham. "Før gutten op, og stæng ham ind paa hans kammer", sagde hun og vendte sig straks bort fra mig med et blit, som jeg aldrig kan glemme — det var det sidste uudsigelige "de" af et sønderknust hjerte. (Sluttes.)

Blomster og ugræs.

Anton og Hanna havde faaet et lidet havestykke af sin papa. Det var jo saa hyggeligt at stille med noget, som de kunde kalde sit eget.

Da det led ud paa vaaren en stund, sagde faderen dem, at de endelig maatte plukke væk alt ugræs, thi ellers vilde ikke blomsterne vokse op.

Da de smaa spirer begyndte at springe op af jorden, vandede Anton og Hanna dem næsten hver dag; siden gjorde de, hvad de kunde, for at holde insekter og mark borte, og naar solen skinnede for sterkt, satte de smaa grene rundt

dem, forat de ikke skulde brænde op. Mellem de smaa havefenge lavede de en liden, net gang, og den holdt de svært ren og fin. Naar de kom hjem fra skolen om eftermiddagen, pleiede de at springe ned i haven for at se paa de vakre blomster, og da sommeren kom, havde de en rigtig pen have.

Men der var en ting, som voldte dem megen bekymring. Det rølle ugræs var det saa vanskeligt at faa bugt med; de syntes, det skjød op ligesaa fort som de plukkede det væk.

"Jeg er rigtig fint paa det ugræs", sagde Hanna en dag til sin moder.

"Uf", fortsatte Anton, "vi har gjort alt muligt for at holde ugræsset væk, men det vokser op alligevel."

"Ja", mente moderen, "det forholder sig med eders have som med en anden have, som jeg kjender til. Jeg stiller med den have, og skjønt jeg saa gjerne vilde, at der bare skulde vokse pene blomster i den, kan jeg ikke negte for, at der desværre er meget ugræs der."

"Hvad er det for en have, du mener, mama?"

"Jo, det skal jeg sige eder, det er eders unge hjerter, mine kjære børn. I ved, at jeg saa gjerne vil se pene blomster der. En af disse er venlighed; naar den er fuldvoksen, er den en stor og vakker plante. Men uvenlighedens ugræs vokser altsor let op ved siden af den egne plante, saa den trues med at blive dræbt. I dm h g h e d er ogsaa en meget vakker blomst. Den praler ikke svært meget; lig den deilige siol gemmer den sig under sine egne blade; men ser du nøie efter, opdager du nok den deilig duftende plante. Ved siden af denne vokser der ofte noget stort, pralende ugræs, som vi kalder hovmod og forfængelighed, som nok kan fryde enkelte øine, men som alligevel er svært skadeligt. Sandhed er en anden plante i denne have, men den elendige falskhed vil saa let sthyde op ved siden af. Andre deilige planter heber flid, godt humør, fredssommeligt sindelag, lydhighed, planter, som beundres meget af alle, som ser dem. Men dovenstab, surhed, trættekjerthed og ulvhighed kvæler ofte de vakre planter, før de bliver fuldvoksne."

"Ja, nu forstaar jeg, hvad mama mener, blomsterne er alle de gode egenstaber, og ugræsset er de daarlige", sagde Anton.

"Du har forstaet mig ganske rigtig, gutten min", svarede moderen, "eders hjerter er meget modtagelige for al slags ugræs. Gartneren siger, at det altid er vigtigt at holde smaa

planter fri for ugræs; det vil nemlig saa let vikle sig rundt dem og hindre dem i veksten. Det er grunden til, at jeg har forsøgt at udrydde det onds, som jeg har feet hos eder. Jeg haaber af hele mit hjerte, at ingen af eder vil glemme den lærdom, som jeg nu har givet eder. En moder har jo ingen større glæde end at se sine børn blomstre som en liden, deilig have, fuld af vakte blomster og uden det stygge og fordærvelige ugræs."

Er du hovmodig over dine klæder?

"Mama", sagde August Werner en dag, "da Alfred og jeg og Rudolf Meier var ude og lege i gaarden i aften, kom Erik Spencer og vilde ogsaa være med; men vi sendte ham bort, og det hurtigt, og jeg tror ikke, at han snart vil komme igjen."

"Hvorfor gjorde I det, August?" spurgte moderen.

"Fordi han har saa stygge klæder. De er lappede med forskellig slags tøj overalt, saa at de ligner mere et lappeteppe end klæder. Alfred bad ham gaa hjem og skaffe sig en bedre jakke, inden han viste sig blandt hæderlige folk, og Rudolf spurgte ham, i hvilket land man brugte saa forunderligt sammensatte klæder. Han svarede ikke et ord, men sprang sin vei det forreste, han kunde."

"Er Erik Spencer en uartig gut?" spurgte moderen. "Vleier han lybe eller slaaes eller tale stygge og uanstændige ord?"

"Nei, det gjør han ikke", forstod August. "Jeg ved ikke noget ondt om ham, men vi kan ikke lege med en gut, som er saa daarlig klædt. Der er store huller paa hans halmhat, og hans lappede frakke er saa altfor stor til ham, saa at man godt kan se, at den er gjort til en anden. Han gaar for det meste barfodet, og naar han ikke gjør det, har han et par fillede stø paa sig."

"Ved du, August, hvorfor Erik ikke er saa velklædt som du og Alfred og Rudolf?" vedblev moderen.

"Jeg antager, at hans moder er saa fattig, at hun ikke kan kjøbe nogle nye klæder til ham", svarede August.

"Ja", gjentog fru Werner, "hans moder er en fattig enke, som maa arbejde hele dagen og en god del af natten for at skaffe dagligt brød til sine syv børn. Hendes mand døde for tre aar siden, uden at efterlade den mindste arv til

dem; den stakkars Erik maa allerede arbejde for sit ophold, og det er meget ubarmhertigt af eder at afvise ham paa den maade. Tænk dig, at du havde været i hans sted, vilde du da have synes om at blive behandlet saaledes?"

"Men fattige gutter bør lege med andre fattige gutter og ikke med dem, som er bedre klædt", vedblev August.

"Det var ikke svar paa mit spørgsmaal", afbrød moderen ham, "jeg tror, at du helst vil slippe at besvare det, fordi din samvittighed vidner imod dig. Men sig mig da: Hvem tror du da har stabt den lille gut, som du var saa ufrælig imod idag?"

"Det har naturligvis Gud gjort, han har jo stabt alle mennesker", svarede August lidt mindre driftig.

"Ja, Gud har stabt baade dig og Erik Spencer. Men paa samme tid, som han gav dig et bakkert, hyggeligt hjem og pene klæder, gav han ham kun et libet kvistammer og nogle pjalter til at skjule sig med. Dig har han forsynet med rigelig søde, men Erik derimod maa mange gange savne det nødvendige og maa gaa sulten tilfængs. Hvad bør du nu gjøre? Hovmode dig herover, eller med tak til Gud erkjenne de fordele, du har fremfor Erik? Bør du foragte ham, fordi han savner, hvad du har, eller bør du føle deltagelse med ham og søge at lindre hans nød? Da du jagede den stakkars gut bort fra eders legeplads, havde han ingen grøn gaardsplads at gaa til, og ingen leger at more sig med en stund. Du har kanske ogsaa drevet ham til at søge uartige gutters selskab, som let kan forlede ham til synd. Tænk paa dette, min søn, og tænk ogsaa paa, hvorledes den herre Jesus vilde have forholdt sig, om han havde været med paa legepladsen. Han vilde ikke have vist den stakkars fattige gut bort. Han vilde meget mere ved venlighed og kjærlighed søgt at formilde hans lidelser og aabne hans hjerte for den himmelske kjærligheds lys og varme."

August stod nedslagen og tåus foran sin moder, men denne aabnede bibelen og læste flere steder for ham, der taler om den herres Jesu ydmyghed og sagsmødighed, samt om hans hulde hjertelag mod de fattige og ringe, som tog sin tilflugt til ham. August angrede bittert sin ubenlige opførsel, bad Herren om forladelse derfor samt om renselse i det blod, der renser fra alle synder og aftar alle pletter. Den næste dag opsogte han ogsaa Erik Spencer og sagde ham, at han herefter gjerne maatte deltage i legene ude paa gaardspladsen.

Til billederne.

Barry.

Baa første side kan du se billedet af den mest berømte af de kjække St. Bernhard hunde, som har reddet saa mange menneskeliv. Den levede i begyndelsen af forrige aarhundrede og skal i løbet af tolv aar have reddet omtrent forti mennesker. Sin kjæfeste daad udførte den en nat, da uveiret rasede med en forfærdelig magt rundt det berømte alpekløster, efter hvilket hundene har faaet sit navn. Som sædvanligt havde Barry begivet sig ud for at søge efter forulykkede, men time efter time gik, og hunden kom ikke tilbage. Munkene mente at de albrig mere vilde faa se sin kjære Barry, saa skrækkelig rasede snestormen. At begive sig ud for at søge efter den vilde være den visse død. Endelig efter en lang, pinlig venten ringede det ganske sagte paa klostræis portkloffe. Munkene stynede sig at lukke op. Der udenfor stod Barry med den laadne pels dækket af sne og is, halvød af anstrengelse, men med løftet hoved, og paa dens ryg sad der en liden gut, som havde slynget sine smaa arme om hundens hals. Gutten blev naturligvis straks baaret ind i klostræt, og ved munkenes omhyggelige pleie kom han snart til sig selv. Men det saa ud, som Barry havde noget paa hjerte, den løb til døren, rev og sled i munkene og lagde tydelig for dagen, at den vilde have dem med sig. Porten blev aabnet, og Barry satte straks afsted; et par af munkene fulgte med, saa godt det lod sig gjøre i det fæle veir. Ofte sank de i lige til halsten, men hjemvede sig videre, ledet af Barrys gjøen. Endelig naaede de et sted, hvor hunden stod og strabede i sneen, og saa sandt de langtnede i sneen en tone, som var stivfrossen og tilspyneladende livløs. Med uhyre anstrengelser blev hun bragt til klostræt, hvor hun efter en stunds forløb kom til sig selv, og efter et par dages forløb kunde hun og hendes søn fortsætte sin vandring.

I mange aar vedblev Barry at opfylde sin pligt med en trofast, som aldrig svigtede. Da den endelig blev for gammel og svag, lod Berns borgere den pleie paa sin bekostning, til den døde af alderdom. Saa blev

dens legeme udstoppet og anbragt i byens museum, hvor den endnu i vore dage forevises de reisende i taknemmelig erindring om dens trofasthed og klogskab.

Saa landet i ferien.

Bort store billede paa fjerde og femte side kjender de fleste af vore unge læsere. En mængde af dere, som ellers holder til i byen hele aaret, har jo "ligget paa landet" i sommer, og dere ved, hvor hyggeligt det var at kunne spise middag under Guds herlige himmel. Dere har god appetit bestandig, men landluften skærpede den endda mere, og sliq god mad! Nam — nam! Pasop er ogsaa fulgt med paa landet og sidder — som sædvanligt — og venter paa et bea eller en anden lækker bid. Og hønsene paa bondegaarden, sandelig er ogsaa de kommet og venter paa at faa lidt af smulerne fra det hyggelige bord.

Dpl. paa gaader i nr. 41.

Geografisk gaade:

Berlin, London.
Bristol.
Ebro.
Kouen.
Lillesand.
Zahp.
Nilen.

Billedgaade:

Den, som ikke vil høre, maa føle.

Gaader.

Hvis man har fem brændende lys foran sig, og man slukker de to, hvormange har man da tilovers?

Hvor mange aar varer en billion ore, naar man bruger 1000 kroner hver time døgnet rundt?